

frem for alt om Pligten og Retten som *Samfundsborgere*. Talrige unge Mænd har Forstaaelsen af deres Pligt som Familieforsørger, men meget faa har Forstaaelsen af Pligten som Samfundsborger, og Grunden er hovedsagelig den, at der ikke findes Ungdomsskoler, som er tilgængelige for Masserne. Det bør være Statens Pligt at sørge for hver Borgers Uddannelse i Borgerpligten, det fælles Vel.

Hele vort Hærvæsen kan blive staaende. — Officererne, som gennemgaaende har grundige Kundskaber, kan faa Anvendelse for alle disse, deres Arbejde vil blive en Glæde i Stedet for, det nu ofte kun er en Pine. Sundhed og Lykke vil blomstre, hvor de unge møder med Lyst og Flid, ti Læretiden vil for dem blive som en Højskoletid, der vilde gøre dem ganske anderledes skikkede til at fortsætte deres Livsgerning bag efter.

Udgifterne, som naturligvis ogsaa ved et saadant Apparat vil blive store, dem vilde ingen Borger fortryde, at give som Skat i Statskassen; ti hans egne Sønner nød godt deraf — kun godt — og det vilde være en Ære for et Land at bygge en saadan Ungdomsskole for hele Nationen.

Enkeltheder ved Omdannelse af en Krigshær og Kaserne samt Undervisningen tør jeg ikke komme ind paa i dette lille Blad, men jeg har kun villet antyde, hvilken Lykke det vil være for Menneskene, naar den Dag kommer — og den kommer, — da Fredssagens Frugt bliver en Omdannelse af vor militære Skole for Krigere til en Højskole i stor Stil for fredelige Borgere.

Og saa maa jeg slutte med en Undskyldning til mine kvindelige Læsere, fordi jeg ikke har taget dem med ind i min Tanke som unge Samfundsborgere, der lige saa vel trænger til en Tid at sidde paa Skolebænken for at lære deres Pligter og Rettigheder at kende og udvikles til tænkende og retsfølende Borgere.

Det er ikke fordi, jeg ikke mener, at ogsaa vi Kvinder skal og ogsaa vil komme i Betragtning, men det er fordi, at vi maa begynde med *Værnepligten*, som den er — de unge Mænd har begyndt med at bære Byrden, de bør være de første, der nyder Lønnen.

Johanne Meyer.

Strøtanker.

Der læses til Konfirmation — de unge Mænd og Kvinder *forberedes* til dette maa-ske overvurderede Skridt frem paa Livets Tærskel. Deres kommende Pligter og Ansvar foreholdes dem, lægges alvorligt paa Sinde ved gentagne Paamindelser om og Forklaring af, hvad det er, der skal svares „Ja“ til paa selve deres Konfirmationsdag — Bekræftelsesdag!

Er en *Bryllupsdag* af mindre Betydning for Mennesket selv, for dem, der staar nær, eller for det hele Samfund?

Og dog glider Vielse efter Vielse forbi, uden at et eneste alvorligt eller forklarende Ord rettes til de Unge, Mænd som Kvinder, hvem man lægger i Munden at svare Ja til noget, de ikke selv vide, hvad er. *Er dette Ansvarlighed over for de Unge?* Vilde det ikke være langt rigtigere om, før Vielsen, Præsten havde til Pligt, for det første, i Stedet for en almindeligvis alt for gammel Vaccinationsattest, at skulle afkræve Brudgommen en Lægeattest til Betryggelse for, at han ikke medbragte sundheds- og samfundsfarlige Sygdomme ind i sit Ægteskab til Ødelæggelse af Hustru og Børn!

Attest for Sundhed fordres jo saa almindeligt ved tallose andre Lejligheder i Livet, uden at deri lægges noget Anstødeligt.

Og vilde det mon dernæst ikke være til mere Gavn, hvis Præsten, i Stedet for noget af den lange Tale, havde til Pligt, over for sine Brudefolk saa vel som sine Konfirmander, at skulle være ansvarlig for, at de, han har for sig, faar at vide, hvad det er, de gør — havde Ansvarlighed for at skulle skaffe sikker Vished (Attest) for, nære Slægtninge eller andre havde ladet den unge Pige eller Mand *prøve* sig selv over for *Bevidstheden* om de Opgaver, som forestaar — prøve om deres Tillid, Tro og Kærlighed til den, de har valgt, er stor og dyb nok til at ville kunne bære over Byrderne, Pligterne og Ansaret over for *hinanden indbyrdes, som over for den kommende Slægt*.

Thi intet gør et Barn saa fortvivlet ulykkelig, som hvis Skælsalderen viser dette en Faders eller end mere en Moders Brøst, og intet gør et ungt Menneske saa ensom og hjemløs med sine Tanker som det at have Forældre og dog at maatte savne disse i bedste, inderligste Forstand.

Forældre, som selv ingen Klarhed har modtaget over Livet, dets Fordring og Ansvar, kan heller ingen sund, sikker, vidende Livsopfattelse bibringe deres Børn. Saa vist som man stikker sig mindre paa Tornene, naar man forud véd, hvor disse kan forekomme og saaledes kan undgaa disse, kan *vare sig, saa vist vilde dette være Ret* — og vi Mødre, som staar med vore unge Børn paa Livets Tærskel, os maa det vel ligge nærmest at sætte Kræfter ind paa at faa *rettet det Fejle!*

Om der end sikkert er mange iblandt os, som viger tilbage for Opgaven, at bibringe sine Børn Fortrolighed paa dette Punkt — fordrejet som Livsopfattelsen er bleven, saa er der vel og de Mødre blandt os, som forstaar at sige uden at saare.

Det er dem, jeg henvender mig til — og ser vi først Vejen foran os, da Haand paa Ploven, *vend ned* det gamle, overstaaede Ugræs med sine lange, sejge, samfundskvælende Rødder, at den nye, spirefyldte, frugtbare Muld kan komme frem, og øverst — nærmest ved Guds rige, tidsudviklende Lys, saa at vi faar en sund Samfundsjord med lige Agtelse og lige Ret for *alle* Mennesker, høj og lav, Mand som Kvinde — *Ægte-hustru* som Ægtemand.

Bemærkninger til Strøtanker.

Bryllupsdagen, den vigtigste Dag i Livet — ja, det er der vel neppe nogen, der benægter; men lægge *Ansaret* for den fulde Forstaaelse af dens Betydning for de paa-gældende over paa Præsten, turde være meningsløst. Det maa være Hjemmet, Opdragerne, der i dette Tilfælde paatager sig den belærende Pligt, som Præsten udfører ved Konfirmationen. Er de Unge først komne saa vidt, at de knæler ved hinandens Side foran Brudekamlen, kan det selvfølgelig ikke tilkomme *Præsten* at granske Nyrer og Hjerter og lodde Dybden af deres Følelsesliv. Det er dem, der staar Brudeparret nær, der forinden den hellige Handling finder Sted, maa træde til med deres Erfaring og Autoritet, og hjælpe de unge Mennesker til Rette, vinde deres Eortro-lighed og Tillid og saa lempeligt og naturligt som muligt gøre dem opmærksomme paa de Fordringer, et Samliv vil stille. Præstens Tale, hans Raad og Formaninger, hvor velmenende og omhyggelige de end kan være, kan — tilgiv mig et lidt vel stærkt Udtryk — kun betragtes som Toppen paa Kransekagen.

En Lægeattest for Sundhed og ikke-samfundsfarlige Sygdomme! — Ja, det vilde være udmærket, men, Haand paa Hertet, hvor mange slap vel saa over Grænsen, og *hvad* er Grænsen? Kan man forlange, at to, der holder af hinanden, skal gaa den sørgelige Pilgrimsgang til Lægen for at faa konstateret en begyndende Brystsygdom eller Ansats til Kræft; og hvis Lægens Udsagn bekræfter deres triste Frygt, tør man saa kommandere de to Stakler ind i et Liv, der kun bliver en eneste lang Resignation?

Her er Moderen død paa et Sindssyge-hospital, der Faderen af Tæring. Disse Menneskers Børn, der efter al Sandsynlighed arver Forældrenes Sygdom, skal altsaa ikke have Lov at gifte sig? Og hvor ofte ligger ikke Spiren til de farligste Sygdomme saa fuldstændig skjult hos Individet, at selv den dygtigste Læge ikke kan opdage den, før pludselig en skønne Dag Sygdommen bryder ud i lyse Luer, maaske netop kort efter, at den vedkommende med Lægens Tilladelse er gledet ind i Ægteskabets Havn.

Mon Forfatteren af „Strøtanker“ rigtig har tænkt over, hvor mange tusinde ensomme, der vilde blive, hvor mange, der uden egen Skyld vilde blive sat bort fra Livets Bord, om saadanne Love kom i Anvendelse. Jeg frygter for, at hvor fornuftige og berettigede de i og for sig kan synes at være, turde de dog være lovlig drakoniske. Redakt.

Et nyt Fredstidsskrift.

Baronesse Bertha von Suttners Navn har nu saa god en Klang i Danmark, og det tyske Sprog læses her saa meget, at det Maanedsskrift, hun har begyndt at udgive til Fredssagens Fremme: „*Die Waffen nieder*“ (i København gennem Høst's og Hagerups Boglader), utvivlsomt vil faa mange Læsere ogsaa her. Dertil er det billigt: kun 6 Mark aarlig for 12 Hæfter, hvert med 40 store Sider.